

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : મેનેજમેન્ટના સિધ્ધાંતો (ECO-03)
તારીખ : 07-08-2010
સમય : 03:00 થી 04:30 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-પ ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્ન ૧ થી ૪ પૈકી ગમે તે બેના જવાબ આપો.

પ્રશ્ન: ૧ સંચાલનની વ્યાખ્યા આપો? સંચાલન એક વિજ્ઞાન અને કલા તરીકે ચર્ચો. (10)

પ્રશ્ન: ૨ આયોજનનું મહત્વ અને મર્યાદા સમજાવો. (10)

પ્રશ્ન: ૩ મેસ્લોનો જરૂરિયાતલક્ષી અભિગમની સમજૂતી આપો. (10)

પ્રશ્ન: ૪ અંકુશની વ્યાખ્યા આપો? અંકુશપ્રક્રિયાના તબક્કા સમજાવો. (10)

પ્રશ્ન: ૫ ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે ત્રણ) (10)

- (1) વિકેન્દ્રીકરણના ફાયદા અને મર્યાદા
 - (2) માહિતી સંચારની પ્રક્રિયા
 - (3) તાલીમનું મહત્વ
 - (4) PERT અને CPM વચ્ચેનો તફાવત
 - (5) અંકુશનું મહત્વ
-

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : નામાપદ્ધતિ-II (ECO-04)
તારીખ : 08-08-2010
સમય : 11:00 થી 02:00 કુલ ગુણ: 70
સૂચના : (1) વિભાગ-અમાં પ્રશ્ન:1 ફરજિયાત છે. બાકીના માંથી ગમેતે ત્રણના જવાબ આપો.
(2) વિભાગ-બના બન્ને પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

વિભાગ-અ

પ્રશ્ન: ૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ બેના જવાબ આપો. (10)

- (1) સ્વતંત્ર શાખા અને પરતંત્ર શાખા વચ્ચેના તફાવત સમજાવો.
- (2) ભંડોળ પ્રવાહપત્રકની ઉપયોગીતા જણાવો.
- (3) ભાડેખરીદ પદ્ધતિનો અર્થ અને લક્ષણો જણાવો.
- (4) કંપનીનો અર્થ સમજાવી તેના પ્રકારો ટૂંકમાં સમજાવો.
- (5) હિસાબોમાં યાંત્રીકરણના ફાયદા જણાવો.

પ્રશ્ન: ૨ 17 મી જૂન, 2008ના રોજ મે. દેસાઈ બ્રધર્સના મકાનમાં આગ લાગી મોટા ભાગનો સ્ટોક નાશ પામ્યો અને બચાવેલ સ્ટોકની કિંમત રૂ. 11,200 હતી. તે ઉપરાંત, બચાવી લીધેલ અન્ય કેટલોક માલ નુકશાની હાલતમાં હતો. જેની કિંમત રૂ. 10,400 નક્કી થઈ. હિસાબના ચોપડા પરથી નીચેની માહિતી મળી શકી.

(14)

- (1) 31મી ડિસેમ્બર 2007 ના રોજ આખરસ્ટોક રૂ. 83,500 નો હતો.
- (2) તા. 01-01-2008 થી તા. 17-01-2008 સુધીની ખરીદી રૂ. 1,12,000 ની હતી અને તેજ મુદત દરમિયાનનું વેચાણ રૂ. 1,54,000 નું હતું.
- (3) પાછલાં ત્રણ વર્ષના હિસાબો પરથી માલૂમ પડ્યું છે કે વેચાણ પર કમાયેલ સરેરાશ કાચાનફાનો દર 25% હતો.
- (4) સ્ટોક અંગે રૂ. 75,000 નો વીમો લેવામાં આવ્યો હતો. દાવાની રકમની ગણતરી કરો.

(P.T.O.)

પ્રશ્ન: ૩ મેસર્સ શાહ, પટેલ અને દેસાઈ ભાગીદારીમાં ઘંઘો કરે છે. તા. 30-06-2008ના રોજ તેઓ ભાગીદારીનું વિસર્જન કરે છે. જે દિવસે તેમની સ્થિતિ નીચે પ્રમાણે હતી.

(14)

પાકુસરવૈયું

મૂડી-વાદી	રકમ	મિલકત-લેણા	રકમ
પરચુરણ લેણદારો	10,000	જમીન મકાન	20,000
પટેલની લોન	8,200	યંત્રો	16,000
મૂડીખાતાં:		સ્ટોક	20,600
શાહ 25,000		દેવાદારો	13,000
પટેલ 18,000	55,000	રોકડ	3,600
દેસાઈ 12,000			
	73,200		73,200

પટેલ નિવૃત્ત થાય છે. શાહ તથા દેસાઈ ઘંઘો ચાલુ રાખે છે. તેમનું નફાનુકશાનની વહેંચણીનું પ્રમાણ 5:3:2 હતું. પટેલ પોતાની લેણી રકમ નવી પેઠીમાં લોન તરીકે રાખવા સંમત થાય છે.

વિસર્જન માટે પાઘડીની કિંમત રૂ. 10,000 આંકવામાં આવે છે. મિલકતો નીચેની કિંમતે લેવાનું નક્કી થાય છે.

જમીન-મકાન રૂ. 22,000, યંત્રો 10% ધસારા બાદ, સ્ટોક 19,250 ની કિંમતે રૂ. 1000 ધાલખાધ અનામત તરીકે રાખવા અને વટાવ તથા ઉધરાણી માટે 2.5% અનામત રાખવા. લેણદારો 2.5%ના વટાવે.

માલમિલકત નિકાલ ખાતું બનાવો તા. 01-07-2008ના રોજનું મેસર્સ શાહ-દેસાઈની પેઠીનું પાકું સરવૈયું બનાવો.

પ્રશ્ન: ૪ એક કંપનીએ 20,000 ઓર્ડિનરી શેર રૂ. 10 નો એક એવા શેરદીઠ રૂ. 2 ના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. કંપનીએ નીચે પ્રમાણે હપ્તા મંગાવ્યા છે.

(14)

અરજ સાથે શેર દીઠ	રૂ. 2
મંજૂરી સાથે (પ્રીમિયમસહિત) શેરદીઠ	રૂ. 5
પહેલા હપ્તા સાથે શેરદીઠ	રૂ. 2
બીજા હપ્તા સાથે શેરદીઠ	રૂ. 3

30,000 શેર માટે અરજ આવી હતી. તેમાંથી 24,000 શેરની અરજ કરનારને ફાળે પડતા શેર આપવામાં આવ્યા. જ્યારે બાકીની અરજ નામંજૂર કરી. અરજ સાથે વધારે ભરાયેલા નાણાં મંજૂરી વખતે લેણી થતી રકમ પેટે વાપરવામાં આવ્યા.

(P.T.O.)

શ્રી “બ” કે જેને 1000 શેર આપવામાં આવ્યા હતા તે બે હપ્તા ભરી શક્યો નહી. બીજો હપ્તો મંગાવ્યા પછી આ શેર જપ્ત કરવામાં આવ્યા. જપ્ત કરેલ શેર, શેર દીઠ રૂ. 8 ના ભાવે પૂરા ભરાયેલા તરીકે મિસ્ટર “એ” ને વેચ્યા.

ઉપરના વ્યવહારો માટે જરૂરી આમનોંધ લખો.

પ્રશ્ન: ૫ ફેનલ લિ નું તા. 31-03-2008 ના રોજનું પાકુંસરવૈયું નીચે મુજબ છે. (14)

પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ	મિલકત	રકમ
ઈકિવટી શેરમુડી	4,00,000	જમીન-મકાન	3,00,000
8% પ્રેફ. શેર મુડી	1,50,000	સાંચા-યંત્રો	3,00,000
અનામત અને વધારો	50,000	દેવાદારો	1,80,000
9%નાં ડિબેન્ચર	1,50,000	સ્ટોક	1,20,000
લેણદારો	1,50,000	લેણી હૂંડી	20,000
દેવીહૂંડી	40,000	બેંક સિલક	80,000
ચૂકબાકી ખર્ચા	30,000		
કારીગર નફાભાગ ભંડોળ	30,000		
	10,00,000		10,00,000

- કંપનીએ નીચેની વધારાની માહિતી આપી છે.

- (1) કુલ વેચાણ રૂ. 30,00,000, ઉધાર વેચાણ રૂ. 24,00,000
- (2) કાર્યો નફો રૂ. 7,50,000
- (3) ચોખ્ખો નફો (ડિબેન્ચર વ્યાજ અને 50% કરવેરા બાદ કર્યા પહેલાંનો) રૂ. 4,33,500.

નીચેના ગુણોત્તરો ગણો.

- (1) કાચાનફાનો ગુણોત્તર
- (2) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (3) ચાલુ ગુણોત્તર
- (4) પ્રવાહી ગુણોત્તર
- (5) દેવાદારનો ગુણોત્તર

(P.T.O.)

પ્રશ્ન: ૬ અજિત મિલ્સ લિમિટેડ નીચે આપેલી માહિતી પરથી તા. 31-03-2008 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન કાગીરીમાંથી ઉદ્ભવેલ રોકડપ્રવાહની ગણતરી કરો.

(14)

2007-08ના વર્ષ દરમિયાન થયેલ નફો રૂ. 90,000

વિગત	31-03-2007 રૂ.	31-03-2008 રૂ.
દેવાદારો	40,000	36,000
લેણદારો	16,000	22,000
લેણીહુંડી	8,000	10,500
દેવીહુંડી	6,000	5,000
ખર્ચા ચુકવવાના બાકી	1,200	1,600
લેણી થયેલી આવક	1,500	1,700
સ્ટોક	25,000	30,000

વિભાગ-બ

7. ઓડિટીંગનો અર્થ આપી તેની ઉપયોગીતા સમજાવો. (9)
- અથવા**
7. કંપની ઓડિટરની લાયકાતો અને ગેરલાયકાતો જણાવો.
8. નીચેનાનું વાઉચિંગ કેવી રીતે કરશો? (9)
- (1) વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ (2) રોકાણોનું વેચાણ (3) ચુકવેલ પગાર
- અથવા**
8. (A) આંતરિક ઓડિટ અને કાયદેસરના ઓડિટ વચ્ચેનો તફાવત આપો.
- (B) ઓડિટીંગ અને અન્વેષણ વચ્ચેનો તફાવત આપો.

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : વેપારી કાયદો (ECO-05)
તારીખ : 07-08-2010
સમય : 04:30 થી 06:00 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્ન:2 થી 5 પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નના ઉત્તર લખો.
(3) પ્રત્યેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ તેના ગુણ દર્શાવેલ છે.

પ્રશ્ન: ૧ નીચેના માંથી કોઈ પણ ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો. (15)

- (1) ટેન્ડરના પ્રકારો
- (2) ભાગીદારી ખતપત્ર
- (3) ખરીદનાર સાવધાનનો સિદ્ધાંત
- (4) લિયનનો હક્ક
- (5) ચેકનું ફ્રોસિંગ
- (6) બેઈલીની ફરજો

પ્રશ્ન: ૨ (અ) કરારની વ્યાખ્યા આપી કાયદેસરના કરારના આવશ્યક તત્વોની સમજૂતી આપો. (10)

(બ) તફાવત સમજાવો બળજબરી અને અયોગ્ય લાગવગ.

પ્રશ્ન: ૩ (અ) અવેજનો અર્થ સમજાવી. યથાર્થ અવેજ માટેના કાનૂની નિયમોની સમજૂતી આપો. (10)

(બ) જામીનગીરીના કરાર અને ક્ષતિયુતિના કરાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

પ્રશ્ન: ૪ (અ) એજન્સીનો અંત અંગે સમજૂતી આપો. (10)

(બ) લવાટી ફેસલો ક્યારે બંધનકારક રહેતો નથી.

પ્રશ્ન: ૫ (અ) ભાગીદારોના હક્કો વિષે નોંધ લખો. (10)

(બ) માલનો અર્થ આપી. માલના પ્રકાર વિષે સમજૂતી આપો.

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો (ECO-06)
તારીખ : 08-08-2010
સમય : 03:00 થી 04:30 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે. બાકીના ચાર માંથી ગમે તે બે ના જવાબ આપો.
(2) પ્રત્યેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ તેના ગુણ દર્શાવેલ છે.

પ્રશ્ન: ૧ ગમે તે ત્રણ વિષે નોંધ લખો. (15)

- (1) વૈકલ્પિક ખર્ચનો ખ્યાલ
- (2) અવેજનો સીમાન્ત દર
- (3) માંગની ભાવ સ્થિતિ સ્થાપકતાનું મહત્વ
- (4) સમ ઉત્પાદન રેખાઓ
- (5) પૂર્ણ હરીફાઈના લક્ષણો

પ્રશ્ન: ૨ મિશ્ર અર્થતંત્રનો અર્થ, લક્ષણો અને મર્યાદાઓ જણાવો. (10)

પ્રશ્ન: ૩ ઘટતા સીમાંત તુષ્ટિગુણનો નિયમ સમજાવો. (10)

પ્રશ્ન: ૪ માંગનો નિયમ આકૃતિ સહીત સમજાવો. (10)

પ્રશ્ન: ૫ વહેંચણીનો સીમાંત ઉત્પાદકતાનો સિદ્ધાંત સમજાવો. (10)

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : આંકડાશાસ્ત્રનાં મૂળતત્વો (ECO-07)
તારીખ : 08-08-2010
સમય : 04:30 થી 06:00 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે. અને બાકીના માંથી ગમે તે બે ના જવાબ આપો.
(2) પ્રત્યેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ તેના ગુણ દર્શાવેલ છે.

પ્રશ્ન: ૧ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (15)

- (1) આંકડાશાસ્ત્રની ઉપયોગીતા સમજાવી, આંકડાશાસ્ત્ર પર અવિશ્વાસનાં કારણો આપો
- (2) ગુણોત્તર, ટકાવારી અને દરનો અર્થ અને હેતુ સમજાવો
- (3) સાંખ્યિકીય કોષ્ટકની રચના સમજાવો
- (4) બહુલક કોને કહે છે? સરેરાશની રીતે તેનાં ગુણધર્મો અને મર્યાદાઓ જણાવો
- (5) પ્રમાણિત વિચલનનો અર્થ આપી, તેનાં ગુણધર્મો અને મર્યાદાઓ સમજાવો
- (6) “લોરેન્ઝ વક્ર” સમજાવો

પ્રશ્ન: ૨ નીચેનાં આવૃત્તિ વિતરણમાં 100 વિદ્યાર્થીઓનાં માર્ક્સ આપેલા છે. તો ‘થી ઓછી કિંમતો’ માટે અને ‘થી વધુ કિંમતો’ માટે સંચયી આવૃત્તિ વક્રો એક જ આલેખ પર લઈ તે પરથી મધ્યસ્થ શોધો. (10)

મેળવેલા માર્ક્સ	વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યા
20-30	6
30-40	18
40-50	25
50-60	22
60-70	17
70-80	12

પ્રશ્ન: ૩ નવાં પ્રકારનાં 100 વીજળીનાં ગોળાનું (05)
(અ) આયુષ્ય (કલાકમાં)નું વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. મધ્યસ્થ આયુષ્ય શોધો.

આયુષ્ય (કલાકમાં)	1-50	51-100	101-150	151-200	201-251	251-300	301-350
વીજળીનાં ગોળાની સંખ્યા	2	8	15	20	25	20	10

(બ) નીચેની માહિતી માટે કાર્લ પિયરસનની રીતે વિષમતાંક શોધો. (05)

ઉંમર વર્ષ	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
પુરુષોની સંખ્યા	15	17	19	27	19	13

(P.T.O.)

પ્રશ્ન: ૪ નીચેનાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(10)

1. 5 કિંમતોનાં સમૂહનો મધ્યક 10 છે. દરેક સંખ્યામાંથી 3 બાદ કરીને તેને 2 વડે ગુણવામાં આવતાં નવો મધ્યક શોધો.
2. 100 પ્રાપ્તિકોનો સમાંતર મધ્યક 50.8 મેળવવામાં આવે છે. જ્યાં 47 ને બદલે ભુલથી 67 લેવામાં આવ્યાં છે. તો સાચો મધ્યક શોધો.
3. આપેલા માહિતી માટે $Q_1 = 58$, $M_d = 59$ અને $Q_3 = 61$ છે. વિષમતાંક શોધો.
4. એક આવૃત્તિ વિતરણમાં $Q_1 = 15$, ચતુર્થક વિચલનાંક = 0.4 અને વિષમતાંક = -0.25 હોય તો મધ્યસ્થ શોધો.
5. નીચેની માહિતી માટે મધ્યસ્થમાંથી સરેરાશ વિચલન મેળવો.

18, 25, 63, 59, 29, 72, 17, 25, 105, 87

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : કંપની લો (ECO-08)
તારીખ : 09-08-2010
સમય : 11:00 થી 12:30 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રત્યેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ તેના ગુણ દર્શાવેલ છે.

પ્રશ્ન: ૧ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (15)

- (1) આર્ટિકલ્સ ઓફ એસોશિયેશન
- (2) વિજ્ઞાપનપત્ર
- (3) શેરવોરંટ અને શેરપ્રમાણપત્ર વચ્ચેનો તફાવત
- (4) સધ્ધરતાનું નિવેદન
- (5) વાર્ષિક સામાન્ય સભા.

પ્રશ્ન: ૨ ખાનગી કંપની ઉપર મૂકવામાં આવતાં નિયંત્રણો જણાવો. (10)

અથવા

કંપની સેક્રેટરીનો અર્થ આપી કંપની સેક્રેટરીની લાયકાતો જણાવો.

પ્રશ્ન: ૩ કંપની પ્રવર્તકોનો અર્થ આપી તેના કાર્યો જણાવો. (10)

અથવા

કંપની ફડયાનો અર્થ આપી ફરજિયાત ફડયાના સંજોગો જણાવો.

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : મુદ્રા, બેન્કિંગ અને નાણાંકીય સંસ્થાઓ (ECO-09)
તારીખ : 09-08-2010
સમય : 12:30 થી 02:00 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે. અને બાકીના માંથી ગમે તે બે ના જવાબ આપો.

પ્રશ્ન: ૧ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (15)

- (1) ફુગાવાની અસરો.
- (2) મધ્યસ્થબેંક અને વાણિજ્યબેંક વચ્ચેના તફાવત
- (3) નાણાંબજાર અને મૂડીબજાર વચ્ચેનો તફાવત
- (4) યુનિટ ટ્રસ્ટ ઓફ ઈન્ડિયાની કામગીરીની સમીક્ષા
- (5) વિશ્વબેંકના ઉદ્દેશો
- (6) હાજર અને વાયદા બજારો

પ્રશ્ન: ૨ નાણાંનો અર્થ આપી નાણાંનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો. (10)

પ્રશ્ન: ૩ મિલ્ટન ફ્રિડમેનનો નાણાં પરિમાણનો સિદ્ધાંત સમજાવો (10)

પ્રશ્ન: ૪ દેશના આર્થિકવિકાસમાં વાણિજ્યબેંકોનો ફાળો સમજાવો (10)

પ્રશ્ન: ૫ ભારતમાં વાણિજ્ય બેંકોના રાષ્ટ્રીયકરણની તરફેણમાં અને વિરૂધ્ધમાં દલીલો કરો. (10)

પ્રશ્ન: ૬ આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંબંડોળ (IMF) નાં ઉદ્દેશો જણાવી તેની કામગીરી જણાવો. (10)

ડા. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : પડતરનાં તત્વો (ECO-10)
તારીખ : 09-08-2010
સમય : 03:00 થી 04:30 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે. બાકીના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બેના જવાબ આપો.

પ્રશ્ન: ૧ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (15)

- (1) પડતરના હિસાબોના ફાયદા
- (2) માલસામાનનું અ, બ, ક, વર્ગીકરણ
- (3) મજૂર ફેરબદલીની અસરો
- (4) બીનકાર્ડ
- (5) પ્રક્રિયાનું અસામાન્ય નુકશાન
- (6) Lifo પદ્ધતિ

પ્રશ્ન: ૨(અ) નીચેની વિગતો પરથી આર્થિક વરદી જથ્થાની ગણતરી કરો. (05)

વાર્ષિક વપરાશ 3000 એકમો
એકમ દિઠ માલસામગ્રી પડતર રૂ. 5
એકઓર્ડર મુકવાનો ખર્ચ રૂ. 25
માલ નિત્યાવવાનો વાર્ષિક ખર્ચ રૂ. 1

(બ) નીચેની માહિતી પરથી (05)

- (1) પુનઃવરદી સપાટી
- (2) મહત્તમ સપાટી
- (3) લઘુત્તમ સપાટી શોધો
પુનઃવરદી જથ્થો 6000 એકમો
માલ મેળવતા લાગતો સમય 3 થી 6 માસ
મહત્તમ વપરાશ 2000 એકમો
સામાન્ય વપરાશ 1000 એકમો
ન્યૂનત્તમ વપરાશ 500 એકમો

(P.T.O.)

પ્રશ્ન:૩ ઉત્પાદન વિભાગ A અને B ને લગતા શિરોપરી ખર્ચાની ગણતરી કરો સેવા વિભાગ C અને D છે. નીચેની માહિતી પરથી સેવા વિભાગોની પડતર ઉત્પાદન વિભાગો પર ફાળવો આતર સેવા વિભાગની ફેરબદલી અવગણવી.

વિગત	શ્રકમ
ધસારો	38,000
ભાડુંવેરા	7,200
વીમો	3,040
બળતણ(પાવર)	4,000
વીજળી	960
કેન્ટીન ખર્ચા	2,000

ફાળવણીનો આધાર

	A	B	C	D
જગ્યા(ચો.ફુટ)	10,000	8,000	2,000	4,000
મિલકતો(રૂ. લાખ)	20	10	6	2
યંત્રો(હોર્સપાવર)	2,000	1,000	800	200
કર્મચારીની સંખ્યા	200	100	100	50
વીજળી એકમો	100	60	40	40

પ્રશ્ન: ૪ એક ઉત્પાદન કંપનીની પેદાશ બે પ્રક્રિયાઓ અ અને બ માંથી પસાર થાય છે. એવું અંદાજવામાં આવેલ છે કે દરેક પ્રક્રિયામાં વજનની ઘટ 10% અને ભંગાર 20% છે. ભંગારની ઉપજ કિંમત અ અને બ ની અનુક્રમે રૂ. 160 અને રૂ. 400 છે. પ્રક્રિયાના આંકડાઓ નીચે મુજબ છે.

(10)

	પ્રક્રિયા અ	પ્રક્રિયા બ
વપરાયેલ માલસામાન(એકમો)	2,000	140
એકમદિઠ પડતર	250	400
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	36,000	24,000
ઉત્પાદનના ખર્ચા	12,000	10,000

દરેક પ્રક્રિયાની ટન દીઠ પડતર દર્શાવાતા ખાતા તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન: ૫ નીચેની વિગતો પરથી પડતરનું પત્રક બનાવો અને એકમ દીઠ પડતર તથા નફો શોધો.

વિગત	રકમ
કાચામોની વપરાશ	1,60,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	80,000
કારખાનાના શિરોપરી ખર્ચા	મજૂરીના 20%
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	કારખાના પડતરના 10%
વેચાણ પરોક્ષ ખર્ચા	12,000
ઉત્પાદન એકમો	4,000
વેચેલ એકમો	3,600
વેચાણ કિંમત (એકમ દિઠ)	100

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

સત્રાંત પરીક્ષા ઓગસ્ટ: 2010

અભ્યાસક્રમ : સ્નાતકપદવી અભ્યાસક્રમ (B.A./B.Com) નોંધણી નંબર: _____
પાઠ્યક્રમ : આયકરના તત્વો (ECO-11)
તારીખ : 09-08-2010
સમય : 04:30 થી 06:00 કુલ ગુણ: 35
સૂચના : (1) પ્રશ્ન-1 ફરજિયાત છે.
(2) પ્રશ્ન- 2,3,4 માંથી ગમે તે બેના જવાબ આપો.

પ્રશ્ન: ૧ ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (15)

- (1) કરદાતા
- (2) પાછલુ વર્ષ અને આકારણી વર્ષ
- (3) ખેતીની આવક
- (4) કપાતો અને રાહતો
- (5) આકસ્મિક આવક
- (6) કલમ 80(a)
- (7) કરમુક્ત આવકો

પ્રશ્ન: ૨ મૂડીનફાનો અર્થ આપી: ટૂંકાગાળા તથા લાંબાગાળા ના મૂડી નફાની ગણતરી ઉદાહરણ સાથે સમજાવો (10)

પ્રશ્ન: ૩ (1) વ્યક્તિની રહિશ, સામાન્ય રહિશ અને બિન રહિશ માટેની શરતો સમજવો. (10)
(2) કરની અગાઉ થી ચુકવણી

પ્રશ્ન: ૪ મનીષ એક કંપનીમાં નોકરી કરે છે. તેઓની તા. 31-03-2008ના રોજ પુરા થતા વર્ષની આવકની વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

- (1) મૂળ પગાર માસિક રૂ. 10,000/-
- (2) મોંઘવારી ભથ્થું પગારના 50%
- (3) બોનસ રૂ. 15,000 વાર્ષિક
- (4) શિક્ષણભથ્થું માસિક 500 (ત્રણ સંતાન માટે)
- (5) કંપનીએ ચૂકવેલ તબીબી બીલ રૂ. 15,000
- (6) કંપની એ ચુકવેલ જીવન વીમા પ્રિમિયમ રૂ. 5000
- (7) મોટર કારની સવલત રૂ. 12,000
- (8) તેઓએ ચૂકવેલ વ્યવસાયવેરો રૂ. 960 તેમની પગારની કરપાત્ર આવક નક્કી કરો.